

מקור המאמר בזהר פרשת ויקרא דף כג ע"ב - כד ע"א
היסורים הם דרך להתעורר ולשוב בתשובה

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, או הוֹדַע אֱלֹוֵי חַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא. הוֹדַע אֱלֹוֵי, מִסְטָרָא דְמָאן, או
יָדַע (נ"א נוֹדַע) חַטָּאתוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ, מַהוּ הוֹדַע אֱלֹוֵי.
אֵלָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְקִיד לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
לְאוֹדַעָא לֵיהּ לְבַר נָשׁ, הֵהוּא חוֹבָא דְהוּא חָב,
וּבְמָה מוֹדַע לֵיהּ, בְּדִינָהָא. כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (איוב
ו) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. הוֹדַע
אֱלֹוֵי, כְּמָאן דְּפְקִיד לְאַחֲרָא.

דְּתַנִּינָן בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ חָב קָמֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא, וְלֹא אֲשַׁנַּח בְּחַטָּאֵיהּ לְאַהֲדָרָא
בְּתַיּוּבְתָא קָמֵי מְאָרִיָּהּ, וְאֲשַׁדֵּי לֵיהּ בְּתַר כְּתִפִּיָּהּ,
נִשְׁמַתִּיהּ מִמָּשׁ סְלֶקַת וְאַסְהִידַת קָמֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא. כְּדִין, פְּקִיד מְלַכָּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר או
הוֹדַע אֱלֹוֵי חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשִׁיט דִּינָא
עֲלֵיהּ, וְאוֹדַע לֵיהּ חוֹבִיָּהּ, כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (יחזקאל
טו) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

אֱלֹוֵי חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, הוֹשִׁיטֵי אֶת הַדִּין עֲלָיו וְהוֹדִיעֵי לוֹ
(טז) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, או
הוֹדַע אֱלֹוֵי חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא. הוֹדַע אֱלֹוֵי, מִצַּד שֶׁל
מִי? או יָדַע (נוֹדַע) חַטָּאתוֹ הֲיָה
צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה הוֹדַע
אֱלֹוֵי? אֵלָא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְצַוָּה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
לְהוֹדִיעַ לְאָדָם אוֹתוֹ הַחַטָּא
שֶׁהוּא חָטָא, וּבְמָה מוֹדִיעָה
לוֹ? בְּדִינָהּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ט) יִגְלוּ שָׁמַיִם
עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ.
הוֹדַע אֱלֹוֵי, כְּמִי שֶׁמְצַוָּה
לְאַחַר.

שֶׁשְׁנִינּוּ, בְּשַׁעֲתָא שֶׁאָדָם
חוֹטָא לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מְשַׁגִּיחַ עַל חַטָּאוֹ לְחִזּוֹר
בְּתַשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְזוֹרֵק
אוֹתוֹ אַחַר כְּתָפוֹ, נִשְׁמַתוֹ
מִמָּשׁ עוֹלָה וּמְעִידָה לְפָנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ מְצַוָּה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל וְאוֹמַר: או הוֹדַע

אֶת חַטָּאוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל

אחר שמגיע עליו הדין, אז מתעוררת רוח לחזור בתשובה לפני רבונו, ונכנע להקריב קרבן, שהרי מי שלבו גם בו, חוטא, ושוכח חטאו ולא משגיח עליו, והקדוש ברוך הוא מזמן כנגדו, ומצוה להודיע לו את אותו החטא, כדי שלא ישתכח ממנו.

אמר רבי יוסי, כך זה ודאי (מבין שפך) וכך מצאנו בדוד, שכיון שעשה אותו מעשה של בת שבע, לא השגיח בו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה שכחת אותו? אני אזכיר לך. מיד מה כתוב? (שמואל ב יב) אתה האיש כה אמר ה'. אתה האיש שלא זכרת אותו, אתה האיש ששכחת אותו. ובמה הודיע לו? בדין.

אף כאן, הקדוש ברוך הוא אומר, הודע אליו חטאתו אשר חטא, והדבר יפה, וכך הוא, שלא כתוב או נודע אליו, כמו שכתוב (שמות כא) או נודע כי שור נגח הוא, ומי שעומד בלילה לעסק

בתר דמטי עליה דינא, פדין אתער רוחא למתדר בתיובתא קמי מאריה, ואתכנע למקרב קרבנא, דהא מאן דלביה גם ביה, חטי, ואנשי חטאיה, ולא אשגח עליה, וקודשא בריך הוא זמין לקבליה, ופקיד לאודעא ליה ליהוא חובא, בגין דלא יתנשי מיניה.

אמר רבי יוסי, הכי הוא ודאי (ס"א מנלן דהכי) והכי אשכחנא בדוד, דכיון דעבד ההוא עובדא דבת שבע, לא אשגח ביה. אמר ליה קדשא בריך הוא, את אנשית ליה, אנא אדכרנא לך. מיד מה כתיב, (שמואל ב יב) אתה האיש כה אמר ה', אתה האיש דלא דברית ליה, אתה האיש דאנשית ליה, ובמה אודע ליה בדינא.

אוף הכא, קדשא בריך הוא קאמר, הודע אליו חטאתו אשר חטא ושפיר מלה, והכי הוא דלא כתיב או נודע אליו, כמה דכתיב, (שמות כא) או נודע כי שור נגח הוא, ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא, אורייתא קא מודעא ליה חוביה, ולא באורח דינא אלא כאיפא דאודעא לברה, במלה רכיד, והוא לא אנשי ליה, ותב

בתיובתא קמי מאריה. בתורה, התורה מודיעה לו את חטאו, ולא בדרך של דין, אלא כמו אם שמודיעה לבנה בדבר רך, והוא אינו שוכח אותו, ושב בתשובה לפני רבונו.

וְאִם תֹּאמַר, דָּוִד, שֶׁהָיָה קָם
בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, לָמָּה
הִתְעוֹרְרוּ עָלָיו בְּדִין? אֲלֹא
דָּוִד שׁוֹנֵה, שֶׁהוּא עֹבֵר בְּמָה
שֶׁנִּקְשַׁר, וְצָרִיךְ דִּין, וּבְמָה
שֶׁעֹבֵר הוּא נִדוֹן. הוּא חָטָא
כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה
וְלִירוּשָׁלַיִם הַקְּדוּשָׁה, וּמִשׁוֹם
כָּךְ גָּרַשׁ מִירוּשָׁלַיִם,
וְהַמַּלְכוּת הוֹסְרָה מִמֶּנּוּ, עַד
שֶׁהִתְתַּקַּן כְּרָאוּי (וּנְעֻשׁ).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה זֶה
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֶעֱנִישׁ
אֶת דָּוִד עַל יְדֵי בְנוֹ,
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' י"ב) הֶנְנִי
מִקְּדוּשׁ עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ?
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֲרִי בְּאֲרֵנוּ,
מִשׁוֹם שָׂאֵם יַעֲמֵד עָלָיו אִישׁ
אַחֵר, לֹא יִרְחַם עָלָיו. אָמַר
לוֹ, וְהֲרִי אֲבִשְׁלוֹם רְצָה
לְהַרְגֵךְ אֶת אָבִיךָ בְּכַמָּה עֲצוֹת
רְעוּת (חֶפְלַת תְּחִבּוּלוֹת) עָלָיו יוֹתֵר
מֵאָדָם אַחֵר? אָמַר לוֹ, לֹא
שֶׁמְעַתִּי.

אָמַר לוֹ, אֲנִי שֶׁמְעַתִּי, דָּוִד
חָטָא בְּבֵת שְׁבַע סֵתֵם. אָמַר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: יָבֵא בֵּן
שֶׁל בֵּת אֵל גִּכְר וַיִּנְקֵם נִקְמָה,
וּמִיָּהוּ? זֶה אֲבִשְׁלוֹם, שֶׁהָיָה
בְּנֵה שֶׁל יַפֶּת תֹּאֵר, מִהַקְּרָב.
מִכָּאן לְמַדְנֵנוּ, מִי שֶׁלֹּקַח הָאִשָּׁה הַזֹּאת בְּקָרֵב וְחוֹמֵד אוֹתָהּ, לְסוֹף יוֹצֵא מִמֶּנָּה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה.
מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא פָסְקָה מִמֶּנּוּ זֶהָמָה, וְהֲרִי פֶרֶשׁוּהָ.

וְאִי תִימָא דָּוִד, דִּהְוָה קָם בְּפִלְגּוֹ לַיְלָיָא, אֲמַאי
אֶתְעֵרוּ עָלָיָה בְּדִינָא, אֲלֹא שְׂאֵנִי דָּוִד,
דִּאִיְהוּ עֹבֵר בְּמָה דִּאֶתְקִשַׁר, וּבְעָא דִינָא, וּבְמָה
דְּעֹבֵר אֶתְדִין. הוּא חָטָא לְקַבְּלֵיהּ דְּמַלְכוּתָא
קְדִישָׁא וְלַגְבֵי יְרוּשָׁלַם קְדִישָׁא, וּבְגִין דָּא אֶתְתַּרְךְ
מִירוּשָׁלַם, וּמַלְכוּתָא אֶעֱדִין מִנִּיהּ, עַד (ד"ד כ"ד
ו"א) דִּאֶתְתַּקַּן כְּדָקָא יְאוּת. (וְאֶתְעֻנִישׁ).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָהוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶעֱנִישׁ
לִיה לְדָוִד עַל יְדָא דְבְרִיָּה, דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב'
י"ב) הֶנְנִי מִקְּדוּשׁ עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הָא אֲוֹקִימָנָא, בְּגִין דִּאִי יְקוּם עָלָיָה בְּרֵשׁ אַחֲרָא,
לֹא יִרְחַם עָלָיָה. אָמַר לִיה, וְהָא אֲבִשְׁלוֹם בְּעָא
לְקַטְלָא לְאָבוּי בְּכַמָּה עֵיטִין בִּישׁוּן (דְּבַר) עָלָיָה, יִתִּיר
מִבְּרֵשׁ אַחֲרָא. אָמַר לִיה לֹא שֶׁמְעַנָּא.

אָמַר לִיה, אֲנָא שֶׁמְעַנָּא, דָּוִד חָטָא בְּבֵת שְׁבַע
סֵתֵם. אָמַר קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא, לִיתִי בְּרָא
דְּבֵת אֵל גִּכְר, וַיִּנְקוּם נוֹקְמָתָא, וּמֵאֵן אִיְהוּ. דָּא
אֲבִשְׁלוֹם, דְּבַרְהָ דִּיפֶת תוֹאֵר הָוָה, מִקְּרָבָא.
מִכָּאן אֲוֹלִיפְנָא, מָאן דְּנָטִיל אֶתְתָּא דָּא בְּקָרָבָא,
וְחָמִיד בָּהּ, לְסוֹף נָפִיק מִנָּה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה.
מָאִי טַעַמָּא בְּגִין דְּעַד כְּעַן, לֹא פָסְקָא מִנָּה
זֶהָמָה, וְהָא אֲוִקְמוּהָ.

מִכָּאן לְמַדְנֵנוּ, מִי שֶׁלֹּקַח הָאִשָּׁה הַזֹּאת בְּקָרֵב וְחוֹמֵד אוֹתָהּ, לְסוֹף יוֹצֵא מִמֶּנָּה בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה.
מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא פָסְקָה מִמֶּנּוּ זֶהָמָה, וְהֲרִי פֶרֶשׁוּהָ.